

مجمع آموزش عالی فقه

- سرشناسه: عبدالقیوم، آیتی، ۱۳۵۴ -
- عنوان و نام پدیدآور: زنان و قیام عاشورا، از مدینه تا مدینه
- مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)، ۱۳۹۴.
- فروست اصلی: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع)
- پ ۱۳۹۴/۱۶/۱۱
- فروست فرعی: مجمع آموزش عالی فقه / ۲
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۴۳۴-۷
- وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
- یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی:
- <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است
- یادداشت: کتابنامه .
- شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۲۶۲۰۸

این اثر را به عاشوراییانی که در نهضت حسینی نقش آفریدند
و نامشان را در تاریخ ماندگار کردند، تقدیم می‌کنم.

زنان و قیام عاشورا
از مدینه تا مدینه

عبدالقیوم آینی

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی

زنان و قیام عاشورا، از مدینه تا مدینه

مؤلف: عبدالقیوم آینی

چاپ اول: ۱۳۹۴ اش / ۱۴۳۶ اق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

● قم، چهارراه شهدا، خیابان معلم غربی (حجّتیّه)، نیش کوچه ۱۸. تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۹۳۰۵۹

● قم، بلوار محمدامین، سه‌راه سالارید. تلفن: ۰۲۵۳۲۱۳۳۱۰۶ - فکس: ۰۲۵۳۲۱۳۳۱۴۶

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

با سپاس از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

● آماده‌ساز: جعفر قاسمی ابهری

● نمونه‌خوان: علی عبادی

● ویراستار: حسین حبیبی

● ناظر گرافیک: مسعود مهدوی

● ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی

● صفحه‌آرا: علی عبادی

● مدیر انتشارات: عباس تقفی

● مدیریت تولید: روح‌الله سلمانی

● ناظر تولید: جعفر قاسمی ابهری

● ناظر فنی: محمدباقر شکری

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته الله علیه و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفی ﷺ العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی ﷺ «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ» را تأسیس کرده است.

اثر حاضر با عنوان زنان و قیام عاشورا، از مدینه تا مدینه حاصل پژوهش فاضل گرامی جناب آقای عبدالقیوم آیتی، کوششی است در به

ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.
در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب
سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری
بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۳	 ۱. کلیات و مفاهیم
۱۳	 چستی نقش
۱۴	 زنان تأثیرگذار تاریخ
۲۱	 ضرورت حضور زنان تأثیرگذار در عاشورا
۲۳	 راهبرد همراهی زنان تأثیرگذار در عاشورا
۲۹	 ۲. شناخت زنان تأثیرگذار در عاشورا
۲۹	 زنان هاشمی
۲۹	 ۱. حضرت زینب کبری علیها السلام
۳۲	 ۲. ام‌کلثوم
۳۴	 ۳. زینب صغری
۳۴	 ۴. رقیه دختر امام علی علیه السلام
۳۵	 ۵. فاطمه، دختر امام حسن مجتبی علیه السلام
۳۶	 ۶. رمله (همسر امام حسن مجتبی علیه السلام)
۳۶	 ۷. فاطمه دختر امام حسین علیه السلام
۳۷	 ۸. سکینه دختر امام حسین علیه السلام
۳۹	 ۹. رقیه، دختر امام حسین علیه السلام
۴۱	 ۱۰. ام‌کلثوم، دختر عبدالله

۱۱. رباب، دختر امریء القیس بن عدی ۴۱
۱۲. ام‌البین ۴۲
۱۳. دختران امام علی علیه السلام ۴۳
۱۴. دختران امام حسن مجتبی علیه السلام ۴۳
۱۵. فضه نوبیه ۴۳
۱۶. کنیزان امام حسین علیه السلام ۴۴
- زنان غیر هاشمی ۴۵
۱. ماریه، دختر سعد ۴۵
۲. ماریه، دختر منقذ ۴۶
۳. طوعه ۴۸
۴. دلهم، دختر عمرو ۵۰
۵. ام‌خلف، همسر مسلم بن عوسجه ۵۲
۶. ام‌وهب، همسر عبدالله بن عمیر کلبی ۵۳
۷. مادر عمرو بن جنادة ۵۵
۸. همسر حبیب بن مظاهر ۵۷
۳. زنان و عرصه‌های تأثیرگذار عاشورا ۵۹
- تحریک عواطف و احساسات ۶۰
- آموزش و تربیت ۶۱
۱. تأثیر غیر مستقیم ۶۱
۲. تأثیر مستقیم ۶۲
- شرکت در جهاد ۶۲
- تشویق مردان به جهاد ۶۳
- مقاومت و پایداری ۶۵
- حفظ ارزش‌ها ۶۶
- دفاع از خاندان پیامبر ۶۹
- پرستاری زنان ۷۱
۴. نقش زنان در دوره اسارت ۷۳
- زنان تأثیرگذار در دوره اسارت ۷۷

۷۷	۱. نقش حضرت زینب علیها السلام
۷۹	الف) نقش زینب علیها السلام در واقعه عاشورا
۸۱	ب) نقش زینب علیها السلام در کوفه
۸۹	ج) نقش زینب علیها السلام در شام
۹۱	۲. نقش فاطمه دختر امام حسین علیه السلام
۹۶	۳. نقش ام کلثوم
۱۰۰	عرصه‌های تأثیرگذاری زنان در دوره اسارت
۱۰۰	زنان تأثیرپذیر در دوره اسارت
۱۰۱	الف) زنی از طایفه بنی‌بکر
۱۰۱	ب) همسر خولی
۱۰۲	ج) زنی از کوفه
۱۰۲	د) همسر یا خواهر کعب بن جابر
۱۰۳	ه) پیر زنی به طفلان مسلم پناه داد
۱۰۳	و) هند، همسر یزید
۱۰۴	ز) زنان آل ابوسفیان
۱۰۵	۵. پیام‌رسانی زنان پس از قیام عاشورا
۱۰۵	انتخاب پیام‌رسان مناسب
۱۰۶	روش پیام‌رسانی مناسب
۱۰۶	۱. خطبه و سخنرانی
۱۰۹	۲. عزاداری
۱۱۰	تأثیرگذاری زنان پیام‌رسان در کاخ یزید
۱۱۲	تأثیرگذاری زنان پیام‌رسان در مدینه
۱۱۳	۱. خبر ورود کاروان اسرا به مدینه
۱۱۴	۲. عزاداری اهل بیت علیهم السلام در مدینه
۱۱۵	۳. شعر و مرثیه‌سرایی در مدینه
۱۱۶	الف) ام کلثوم
۱۱۷	ب) ام‌البینین
۱۲۰	ج) رباب دختر امرئ القیس بن عدی

- ۱۲۲..... (د) دختران عقیل
- ۱۲۴..... (ه) کنیز امام حسین علیه السلام
- ۱۲۴..... تأثیر گذاری زینب علیها السلام در جریان خون خواهی
- ۱۲۷..... نتیجه گیری
- ۱۳۱..... کتابنامه